

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XVIII [i.e. XVII]. Praxis à Superioribus circa denunciationem juridicam observanda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

testibus; maximè quia denunciator potest esse testis, & facit semiplenam probationem, ut plenius resolvimus post M. Sotum, & Bannes supra. Demum confirmatur ex communi praxi omnium tribunalium, tam Ecclesiasticorum, quam Sæcularium, in quibus denunciatus nunquam compellitur ad probandum.

Tertiò dico: Huiusmodi delicta, quando est certa spes emendæ, fraternaliter sunt corrigenda, quod si nostra correctio non sufficiat, denuncianda sunt Prælaro ut patri, qui possit prodesse, & non obesse; & demum si prædicta non sufficiant, subveniendum est communi bono per denunciationem juridicam, ut nos plenius Cap. 21. annotavimus.

Resp. ad argum. contraria opinionis.

Ad argumenta in contrarium responderis quod illi textus loquuntur secundum jus antiquum, sed jam praxis aliud observat, ut supra ex Julio Claro, & Penna, & aliis probavimus.

Ad secundum respondetur; Denunciatorum non teneri ad probationem, neque mulctari ulla pœna, etiam si falsum denunciet (pœna enim rationis tantum est constituta pro Accusatoribus.) ratio discriminis est, quia Accusator suscipit supra se onus probandi, Denunciator vero non suscipit onus probandi, sed omnino rejicit in iudicem, ut ipse inquirat, & probeat; & ita tantum præparat viam ad inquisitionem à iudice faciendam.

Ad tertium responderis; quod omnia remedia gradatim tentanda sunt, ut malum immineat Resp. impediatur. Ita ut primò post secretam admonitionem Prælaro ut patri extrajudicialiter denunciatur: quod si malum hac via impedi non possit, procedendum est ad denunciationem juridicam, ut peccata in publicam perniciem committenda, omnino impediantur, vel commissa puniantur.

CAPVT XVIII.

Praxis à Superioribus circa denunciationem juridicam observanda.

Prælatorum munus est, prudenter, ac vigilantiter cum omni zelo, & charitate expendere, an admittenda sit juridica denunciatio contra aliquem producta, & an in illo, vel similibus casibus juridicè procedere oporteat, vel non: considerantes in primis, tam personam denunciantis, quam denunciari, cum omnibus aliis circumstantiis. Nam si Denunciator esset alias malignus, & pacis perturbator, nullatenus debet audiri, vel si denunciatus esset vitiosissimus, & probate vitæ, ac per plurimos annos in sua Religione laudabiliter conversatus, nequaquam acceptanda est contra eum denunciatio similis à quocunque fieret, etiam à viro eminenti; nam sæpè Angelus tenebrarum in Angelum lucis transformari solet, & viti alias piissimi, aliquando passione aliqua ducti, se præcipites dant in proximorum depressionem, vel oppressionem. Quare nullatenus censeo, acceptandam esse talem denunciationem, nè vitiorum piorum, faciliè in Religione fama devigetur.

Contra tales accurate tradit Rodericus, Tomo 2. quæst. 6. art. 8. in hoc casu solam accusationem ad pœnam talionis esse acceptandam, ne mali-

gnantes, sub spe indemnitate (quia denunciatores si deficiant in probatione, nulla pœna taxantur) & remanendi impuniti, ansam & occasionem capient opprimendi præfatos vitos.

Quam doctrinam colligi Rodericus ex Cap. Repellant, de accusationibus. Cap. Si peccaverit, l. q. 1. Omnes (inquit Auctor ubi supra) Juru periti calumnias hominum videntes, ut circumspicere sentiunt non facile hujusmodi denunciations admittendas; quia sceleratorum hominum genus exiat, qui ut negotium aliis acerbissimum exhibeant, accusationem præmittunt, ne parem pœnam, si probationem non præstiterint, solvere cogantur: ad denunciationem autem, ut ad suæ pravitate asylum confugiant. Itaque nisi homo denunciatus spectata fuerit probitate, non debet iudex ejus sermone moveri; nec ad inquisitionem procedere, prout ex jure colligitur. Hæc sic.

Quod si Prælaro secretò, & manifestè deprehenderit denunciationem sibi tactam esse falsam, teneatur eam non admittere, & curare, ut innocens fama illata terretur; Quod si in iste denunciat or, poterit et secretò minari, iudiciumque suspendere, nisi alias scandalum, aut communis boni damnum ex hoc proveniret; tunc enim debet juxta allegata, & probata judicare. Si noverit accusationem, sive denunciationem juridicam, esse quidem veram, tamen contra charitatem, quia est de peccato omnino occulto, & quod nullatenus cedit in detrimentum, neque boni communis, neque particularis; tunc procedere ulterius ad probationem non teneatur, & tanquam patet secretum crimen minus juridicè denunciatum secretò servare: poteritque, si opus fuerit, secretò delinquentem monere. Si verò noverit denunciationem ex noticia confessionis aliquo modo ortam, quocunque scandalo, vel damno posthabito, eam rejicere teneatur.

Quare necessarium utique arbitror, ut Prælaro an equam denunciationem quamlibet admittant, cujuscunque personæ illa sit, debeant omnino denunciations interrogare, an fraternali correctionem adhibuerint per se, vel per interpositam personam, & omne aliud remedium possibile, antequam ad ipsam denunciationem juridicam devenerint. Et maturè omnibus ponderatis, si judicaverint, indebitè fraternali correctionem omissem, vel aliquod aliud æquivalens remedium, quod opportunum & efficax judicaverint; præfaram denunciationem nullatenus admittant; sed solum paternam & Evangelicam: nisi in casu quo per paternam denunciationem imminenti damno occurrere non possit. Quare regulariter denunciatio juridica non est admittenda, si correctio fraternali omissa fuerit, vel aliquod æquivalens remedium, ut dictum est.

Demum si nullum horum defectuum Prælaro noverit, debet denunciationem juridicam recipere, quæ si fuerit de re graviore, per capita distinguenda erit, cui subscribat denunciator, aut si necesse scribere, ipse Prælaro, die, mense, annoque notatis; & ad testium inquisitionem probationemque delicti, servatis iis, quæ de inquisitione particulari dicemus inferius, procedat.

Quid Prælaro faciendum antequam denunciationem quamlibet admittant.

Prælaro licet compendiosè de hac materia scripsit n. st. 102. à JESU MARIA in suo Reg. Monastico 2. par. cap. 30. & seq. qui cu fructu consuli poterit.